JAARVERSLAG 2015

www.stad-nomaden.nl

STADNOMADEN

TENTAKEL 2015

kunst- en theaterfestival in Rotterdam Zuid

Op reis met de boekentrein RAAR MAAR WAAR

DE KLIMPLANT

opening kunst-speelobject

INHOUD

3_Voorwoord

ROTTERDAM

4 - 5_TENTAKEL
kunst en theaterfestival

6-7_Speel/kunstobject
De Klimplant op Bloemhofplein
Rotterdam feestelijk geopend

8_Performance - Op reis met de
boekentrein – raar maar waar

9_Project Putsebocht

10_Communicatie/
Inkomsten

Jaarverslag stichting STADNOMADEN 2015

Voorwoord

Stichting Stadnomaden initieert en organiseert projecten met betrekking tot actuele maatschappelijke en socioculturele ontwikkelingen. Stadnomaden ziet zich als stadspodium en tracht ruimte voor eigenzinnigheid te creëren. Duurzaamheid en de artistieke meerwaarde van activiteiten zijn speerpunten in het beleid van de stichting.
Bezoekers vinden events vooral dan geslaagd als hun eigen interesses tot uitdrukking komen en ze daarbij gelijktijdig iets nieuws kunnen ontdekken. Het gemeenschappelijke 'doen' is belangrijk. Maar artistieke culturele-maatschappelijke projecten gaan veel verder en zullen ervaringen van zelforganisatie, eigengereidheid, anders zijn, aanwezigheid, gevoel voor tijd, ruimte en materialiteit mogelijk maken.

STADNOMADEN - Netwerk

De sturende kracht achter STADNOMADEN wordt gevormd door Christine Saalfeld en Bart van Lieshout. Op projectbasis worden met verschillende culturele en maatschappelijke partners samen gewerkt. Er is bewust voor een kleinschalige organisatie gekozen, om flexibel op ontwikkelingen in de maatschappij te kunnen reageren. Wij zien onze taak in de stimulering van diversiteit, het aanmoedigingen van eigen initiatieven en de eigen verantwoordelijkheid.
De stichting staat als stadspodium open voor projecten die in de doel–stellingen van de stichting passen en zal deze inhoudelijk, conceptueel en organisatorisch begeleiden.

Organisatiestructuur

De organisatoren nemen centrale inhoudelijke, organisatorische en coördinatorische taken over. Bovenal werkt Stadnomaden – met uiteenlopender intensiteit – samen met partners, die bijdragen leveren aan projecten en activiteiten.

Doelen

De doelen van de stichting zijn:

- Het bevorderen van de belangstelling voor beeldende kunst en natuur.
- Het toegankelijk maken van culturele educatie, voor groepen waar het niet zelf versprekend is.
- De systematische en duurzame samenwerking met culturele en cultuur-maatschappelijke instellingen, organisaties, creatieven en het publiek.
- Het promoten van betekenis, bijzonderheid en de noodzaak van diversiteit, ten goede van een open stadsgemeenschap.

Concluderend wil Stadnomaden de ontwikkeling van een kwalitatief hoogwaardige culturele praktijk stimuleren, door inhoudelijke kwalificatie, uitwisseling en discussies.

Stadnomaden tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door: het organiseren en uitvoeren van tentoonstellingen, voorstellingen, symposia, lezingen, evenementen, publicaties, het ontwikkelen van educatieve programma's en lesmateriaal, alles op het gebied van natuur, kunst en cultuur.

Projecten in 2015

- Performance - Op reis met de boekentrein – raar maar waar

In 2015 waren er zes voorstellingen, met in totaal 240 bezoekers.

- Kunst en Theaterfestival - Tentakel

- In totaal elf festivaldagen met meer dan 90 Rotterdamse partners.
- Bij 90% van de workshops en activiteiten was er de mogelijkheid op verschillende manieren om mee te doen.
- In totaal 3300 bezoekers, verspreid over elf dagen.
- In totaal 2500 kinderen die actief bezig waren.
- Statistische gegevens: 30% meiden, 50 % jongens, 20% volwassenen, circa 90% met een allochtone autochtone afkomst, circa 85% kwamen uit de buurt.

- Kunst-speelobject De Klimplant

Verwachtingen aan cultureel werk en kunst

In de agenda van de tweede Unesco wereld conferentie van 2010 wordt de betekenis van culturele educatie als volgt beschreven:

The benefits of introducing the arts and cultural practices into learning environments showcase a balanced intellectual, emotional and psychological development of individuals and societies. Such education not only strengthens cognitive development and the acquisition of life skills – innovative and creative thinking, critical reflection, communicational and inter-personal skills, etc – but also enhances social adaptability and cultural awareness for individuals, enabling them to build personal and collective identities as well as tolerance and acceptance, appreciation of others. The positive impact it gives on the development of societies ranges from cultivating social cohesion and cultural diversity to preventing standardization and promoting sustainable development.
(bron: http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/creativity/arts-education)

Stichting Stadnomaden kan zich in de deze verklaring vinden. In de praktijk blijkt dat culturele educatie in Rotterdam nog onvoldoende als investeringsgoed voor de toekomst gezien wordt. Nog te bepalend blijkt het DNA van een havenstad, waar alleen 'echte' arbeid telt.

De toetsbaarheid van culturele events blijkt in de praktijk lastig te meten. In 2015 hebben wij bezoekers direct aangesproken op wat zij vonden van het aanbod en de activiteiten. De reacties waren doorgaans positief. In kranten wordt het festival Tentakel gewaardeerd. Criteria die wij aan het succes van projecten zelf toetsen is de aandacht, concentratie en de periode waarop kinderen of volwassene met activiteiten geboeid worden.
Wat betreft de organisatie en public relations schieten we, in sommige gevallen, nog tekort. Door gesprekken met Rotterdam Festivals, Sculpture international Rotterdam, wijkorganisaties werken wij hard aan om deze punten te verbeteren.

TENTAKEL 2015

Dit is het tweede jaar dat Stichting Stadnomaden het kleinschalige kunst- en cultuurfestival Tentakel organiseerde. Tentakel richtte zich in 2015 met name op Rotterdammers uit Rotterdam Zuid.

Met het festival wilde Stichting Stadnomaden: de positieve beeldvorming van de wijk stimuleren en het culturele klimaat bevorderen, wijkbewoners begeleiden en stimuleren in deelname van culturele activiteiten, ontmoetingen bewerkstelligen met alle lokale partners (individuen, organisaties, kunstenaars), een 'gesamtkunstwerk' creëren.

Het festival heeft plaatsgevonden in negen wijken van Rotterdam Zuid: op plein 1953, Verschoorplein, Amelandseplein, Rondoplein, Afrikaandertuin, Oleanderplein, Stichtseplein, Hefpark Entrepot gebied en de Persoonsdam.

Het programma bestond op elk plein uit een mix van theater(voorstellingen), beeldende kunst (installaties) en workshops maar wisselde sterk van plein tot plein. Buurtbewoners ontwikkelden workshops of voorstellingen die ze voor hun buurtbewoners opvoerden. Zo sloten dichters zich bij ons aan om tijdens het festival mensen met gedichten te confronteren. Er was een mix van professionals en amateurs wat voor een gelaagd programma heeft gezorgd.

De opkomst wisselde van wijk tot wijk met tussen de 200 en 750 bezoekers waarvan het overgrote deel kinderen betrof. De bezoekers vormden duidelijk een afspiegeling van de wijk. Over het algemeen zagen we een smeltkroes van culturen, met uitzondering van Heijplaat, waar we vooral met autochtone bezoekers te maken hadden. Buurtbewoners voelden zich thuis in dit bonte circus van kunst, theater en workshops.

Ontvangst

Behalve de reacties op de festivaldagen zelf, kwamen ons ook geschreven woorden tegemoet. "Ik denk dat Tentakel het belangrijkste festival is van de stad" schreef Ernest van der Kwast in zijn artikel 'Meer blijdschap' in het Algemeen Dagblad. De Commissie Podiumkunsten van Gemeente Rotterdam was ook enthousiast en sprak haar vertrouwen uit in de organisatie: "De laagdrempeligheid waarmee dit project tot stand komt, evenals de oprechte motivatie van de organisatie, maken dat een mooi programma neergezet kan worden voor een lastig te bereiken doelgroep." Daarnaast werd er over het festival geschreven door Havenloods, Carnisse Courant, Dichtbij, Jong 010 en diverse cultuurscouts.

Organisatiestructuur van Tentakel

De organisatoren Bart van Lieshout, Christine Saalfeld en Marije Mooren namen in 2015 centrale, inhoudelijke, organisatorische en coördinatorische taken over. Daarnaast waren kunstenaars, vrijwilligers, buurt bewoners, instellingen en organisaties betrokken:

- Team Afrikaanderplein
- Arthur Bueno (video)
- Circus Mix
- Creatief Beheer
- Cultuurwerkplaats Tarwewijk
- Rob ten Bouwhuys (techniek)
- Berta (vrijwilligster)
- Arend van den Bosch (vrijwilliger)
- Estelle Chaigne (kunstenaar)
- Sander Dikstra (natuur educatie)
- Dock
- Droomtheater
- GGD
- Elise Guihard
- John Giskes, De STORM
- Helderheid
- Marin de Jong (kunstenaar)
- Harm Goslink Kuiper (kunstenaar)
- Team Hefpark Facilitair
- Thuis Op Straat
- Marije Mooren (kunstenaar)
- Maarten Mooren (ontwerper)
- Naomi Hardeveld (vrijwilligerscoördinator)
- Niffo
- Nieuwe Ateliers Charlois
- Hart voor Carnisse
- Sanne Hendriks (catering),
- Alejandra Huerta (kunstenaar)
- Gebroeders Koert (Heijplaat)
- Natasja de Lange (performer)
- Ongeregeld, lokale muziekband
- Lawine Theater, kindertheater
- Jeroen Kuster (kunstenaar)
- Herman Lamers (kunstenaar)
- Dirk van Lieshout (kunstenaar)
- Bart van Lieshout (performer)
- Erik van Lieshout (kunstenaar)
- Dennis Michielsen (vrijwilliger)
- Karin van der Spek (publiciteit),
- Muziekschool Art Zegelaar
- OVDB (Charlois & Tarwewijk),
- Ollie Quist, goochelaar
- R'newt jeugd en jongerenwerk
- Roos (vrijwilligster)
- Margreet Rolink (vrijwilligster)
- Joshua Thies (kunstenaar)
- Ieke Trinks (kunstenaar)
- Christine Saalfeld (kunstenaar)
- Fatma Shakh (vrijwilliger)
- Hendricus Sliep (catering),
- SKVR
- Smullen Met Hubert
- Vitaal Pendrecht
- Nicola Unger (kunstenaar)
- Rieneke de Vries (kunstenaar)
- Esther Voetee (vrijwilliger)
- Henk Voetee (vrijwilliger)
- Kenny Werkt (kunstenaar)
- Janine Wegman (zangares)
- Jacco Weener (kunstenaar)
- Efrat Zehavi (kunstenaar)
- Melanie van Zweeden (vrijwilliger)

Kunst en Theaterfestival – Tentakel:
Elf festivaldagen met meer dan 90 partners.
Bij 90% van de workshops en activiteiten was op verschillende manieren een mogelijkheid om mee te doen.
In totaal 3300 bezoekers, verspreid over elf dagen.
2500 kinderen die actief bezig waren.
statistisch: 30% meiden, 50 % jongens, 20% volwassene, circa 90% met een allochtone/ autochtone afkomst, circa 85% kwamen uit de buurt.

Agenda 2015

25.05.2015	**Verschoorplein, Tarwewijk**
10.06.2015	**Oleanderplein, Bloemhof**
14.06.2015	**Afrikaandertuin, Afrikaanderwijk**
05.07.2015	**Entrepotgebouw / Hefpark**
12.07.2015	**Persoonsdam, Feijennoord**
18.07.2015	**Rondoplein, Heijplaat**
21.08.2015	**Amelandseplein, Carnisse**
19.09.2015	**Plein 1953, Pendrecht**
20.09.2015	**Stichtseplein, Hillesluis**

en vrijwilligers die elkaar afwisselden op locatie.

Het festival wordt mede mogelijk gemaakt door de inzet van: gebiedsnetwerkers Ilona Otter (Carnisse), Joop van de Hor (Heijplaat), Joeri Viergever (Afrikaanderwijk) en Zohair Mellah (Hillesluis), cultuurscouts Kaboul Vermijs en Roelof Kok, Pauline Schreurs, Kamiel Verschuren.

Gemeente Rotterdam
Prins Bernhard Cultuurfonds
WOONSTAD ROTTERDAM
Stichting Marguérite Antoinette
Stichting Bevordering van Volkskracht
Stichting H.M.A Schadee-Fonds
Stichting Swart-van Essen
G. Ph. Verhagen Stichting

HUISDOKTER
ROLINK
nu 5 pillen
€ 19,95
ZONDER
AFSPRAAK

Speel/kunstobject
De Klimplant op Bloemhofplein Rotterdam feestelijk geopend

Het Bloemhofplein is zowel een ontmoetingsplek als een speeltuin. In deze multiculturele buurt willen verschillende leeftijden zich op het plein kunnen ontmoeten en vermaken. Het spectrum reikt van peuters, pubers tot aan senioren.

Als je in de openbare ruimte werkt, dan moet de omgeving een object adopteren. Daarvoor moet je enerzijds de buurt verkennen en anderzijds de bewoners betrekken. Rotterdam Bloemhof is een sociaal kwetsbare buurt met een hoge werkeloosheid en aan het begin van het proces hadden de buurtbewoners weinig vertrouwen in het hebben van inspraak als het ging om de herinrichting van het Bloemhofplein. Het was daarom belangrijk dat de bewoners de realisatie van dit project als hún overwinning zouden zien. Voor het ontwerp zijn samen met kinderen schetsen gemaakt - daarnaast werden er gesprekken met buurtbewoners gevoerd over wat zij van het object verwachtten.

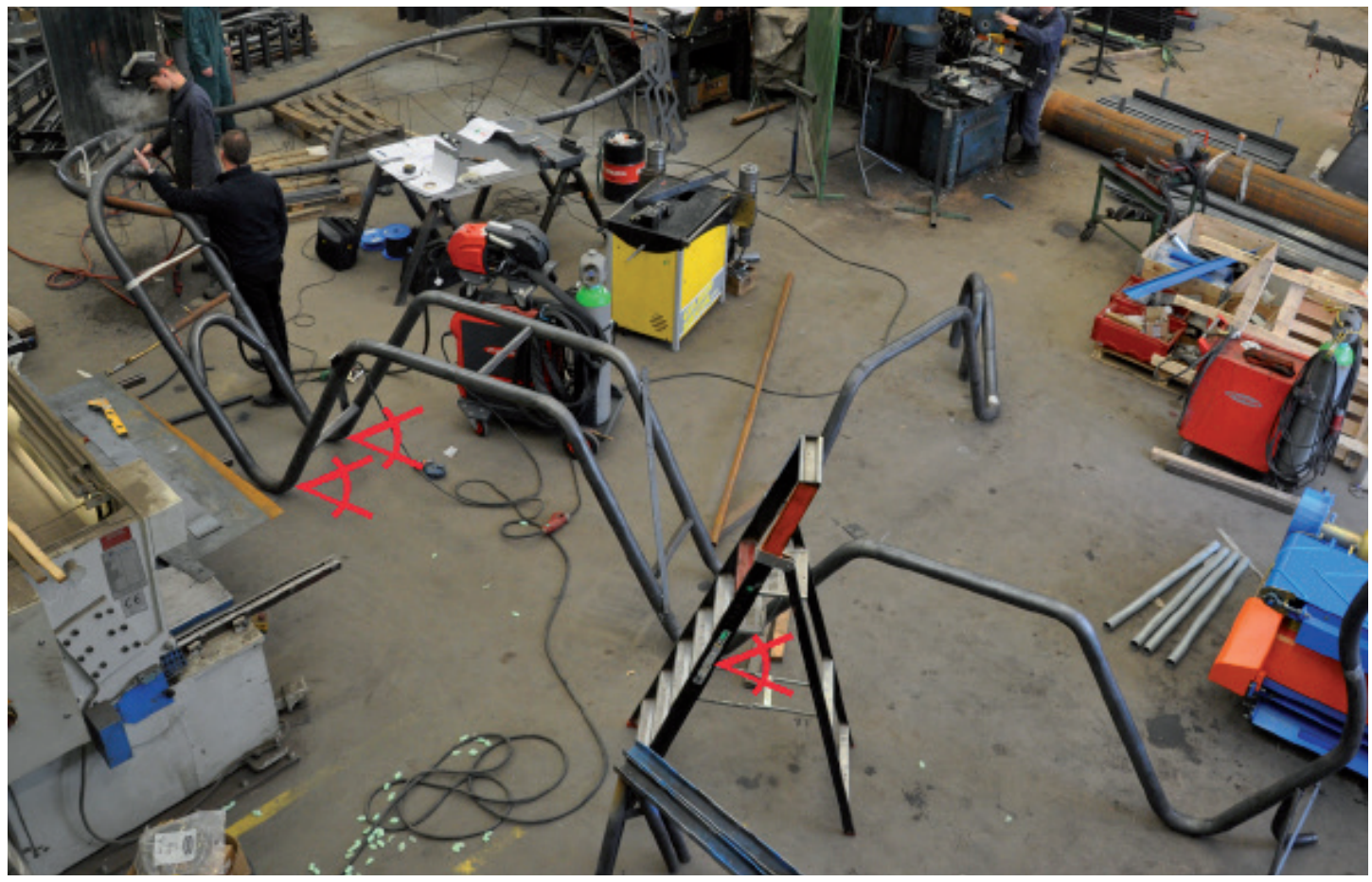

De Klimplant is een golvend ruimtelijk ontwerp voor het Bloemhofplein. Bij het ontwerp van De Klimplant is voor een vorm met een sterke sculpturale werking gekozen, die het plein een unieke identiteit zou uitstralen. Het voorgestelde speeltoestel vervult een combinatie van speelfuncties zoals: springen, kruipen, klimmen en turnen en is zowel uitdagend voor de kleintjes als voor de grotere kinderen van het Bloemhofplein. Tegelijk is het object geschikt voor gehandicapte kinderen, en een zitplek voor bewoners die niet meer klimmen.

In juli 2015 werd het object geplaatst, goedgekeurd door het keuringsinstituut, overgedragen aan stadsbeheer en officieel geopend tijdens de nationale buitenspeeldag. De Klimplant is ontworpen door kunstenares Christine Saalfeld en gerealiseerd door GKB Staalwerk & Machines en Groendonker. Het werd gefinancieerd door CBK Rotterdam, Gemeente Rotterdam, Opzoomer Mee bewondersidee, Woonstad Rotterdam. Met dank aan Herman Lamers (kunstenaar), Ton Luiendijk (architect).

Mede mogelijk gemaakt door:

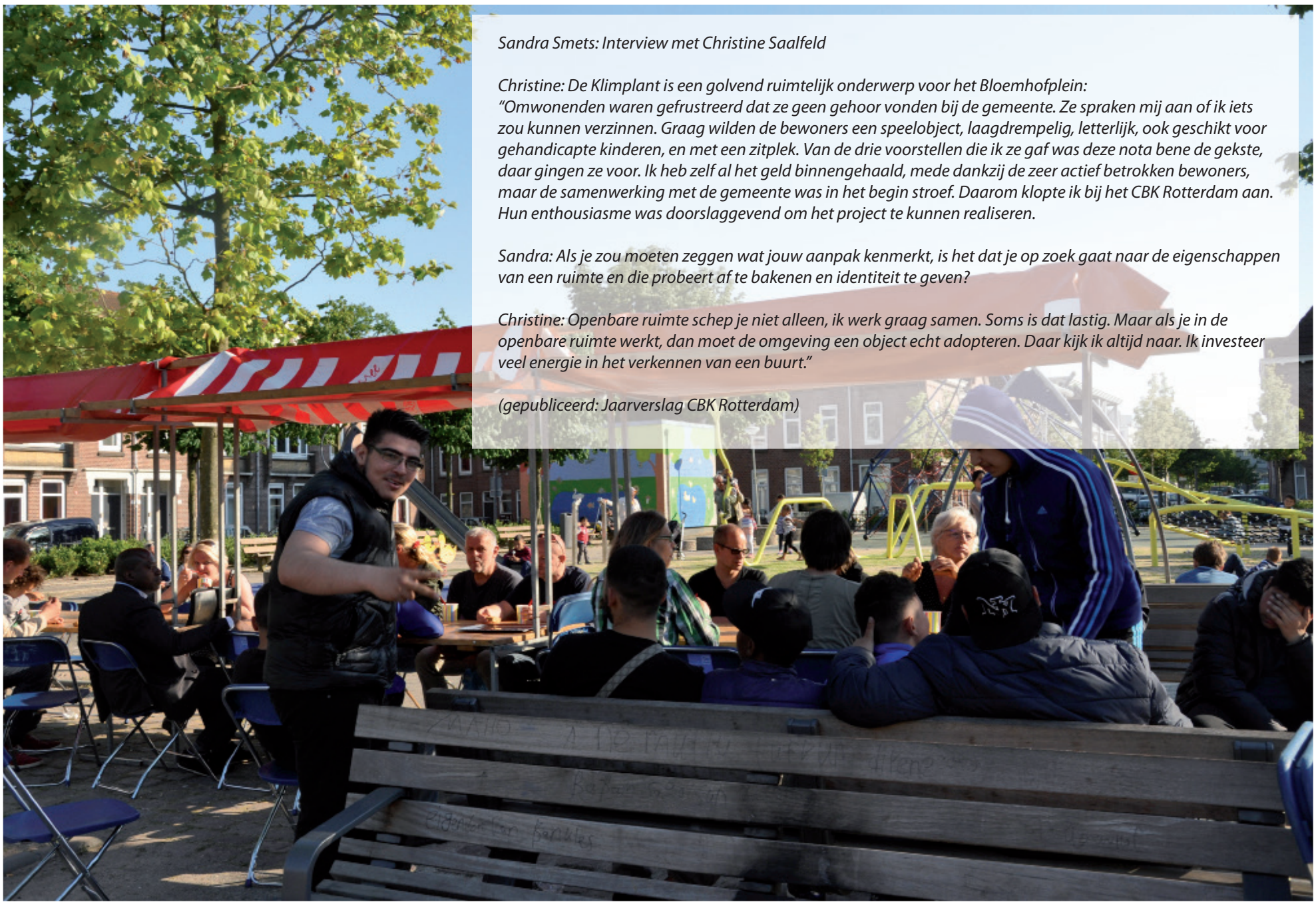

Sandra Smets: Interview met Christine Saalfeld

Christine: De Klimplant is een golvend ruimtelijk onderwerp voor het Bloemhofplein: "Omwonenden waren gefrustreerd dat ze geen gehoor vonden bij de gemeente. Ze spraken mij aan of ik iets zou kunnen verzinnen. Graag wilden de bewoners een speelobject, laagdrempelig, letterlijk, ook geschikt voor gehandicapte kinderen, en met een zitplek. Van de drie voorstellen die ik ze gaf was deze nota bene de gekste, daar gingen ze voor. Ik heb zelf al het geld binnengehaald, mede dankzij de zeer actief betrokken bewoners, maar de samenwerking met de gemeente was in het begin stroef. Daarom klopte ik bij het CBK Rotterdam aan. Hun enthousiasme was doorslaggevend om het project te kunnen realiseren.

Sandra: Als je zou moeten zeggen wat jouw aanpak kenmerkt, is het dat je op zoek gaat naar de eigenschappen van een ruimte en die probeert af te bakenen en identiteit te geven?

Christine: Openbare ruimte schep je niet alleen, ik werk graag samen. Soms is dat lastig. Maar als je in de openbare ruimte werkt, dan moet de omgeving een object echt adopteren. Daar kijk ik altijd naar. Ik investeer veel energie in het verkennen van een buurt."

(gepubliceerd: Jaarverslag CBK Rotterdam)

VOORLEESVOORSTELLING

OP REIS MET DE BOEKENTREIN - RAAR MAAR WAAR

Op reis met de boekentrein is een theaterperformance in de vorm van een Live schaduwspel in combinatie met voorlezen. Het centrale thema is lezen, waarin de kinderen worden meegenomen in een reis vol fantasie en betovering aan de hand van boeken. Het doel is een ander formaat van voorlezen aan te bieden en kinderen op een speelse manier laten participeren. Tijdens de voorstelling worden de boeken live geïllustreerd door kunstenares Christine Saalfeld, ondersteund door theatermaker Nicola Unger. De voorlezer in 2015 waren Wim van den Boogerd en Marijn Quist .

Workshop - RAAR MAAR WAAR

WORKSHOP - RAAR, MAAR WAAR

in het Goethe Institut Rotterdam

In de negentiende eeuw schreef Mary Shelley een roman over een wetenschapper met de naam Frankenstein, die erin slaagde om met lichaamsdelen van doden een nieuw schepsel te maken. Maar is dit echt een succes? En hoe ver mag wetenschap gaan? In deze workshop experimenteren kinderen met verschillende projectiemethodes, zoals overheadprojector video en schaduwspeel, om tot een eigen verbeelding van Frankensteins verhaal te komen. De workshop is bedoeld voor kinderen van 6 tot 12 jaar.

SPEELLIJST in 2015

28.10.2015	**Speeltuin Pascal, Lombardijen**
15. - 16.10. 2015	**Het Klooster Noord**
10.10. 2015	**Goethe Institut Rotterdam**
13.09.2015	**Tentakel Festival, Wereld van Witte de With**

Mede mogelijk gemaakt door de finaciële steun van:

Gemeente Rotterdam

Elise Mathilde

DeltaPORT Dotatiefonds

Bewoners Putsebocht strijden voor hun huizen

In 2008 viel bij bewoners op een deel van de Putsebocht een brief op de mat met een uitnodiging voor een bewonersbijeenkomst. Als een donderslag bij klaarheldere hemel kregen ze daar het nieuws dat hun woningen gesloopt zouden worden. Sindsdien voert de Bewonerscommissie Putsebocht onverminderd strijd tegen deze sloop.

Door Tara Lewis

Felix Bonnier (links) is op de Putsebocht geboren in 1946, zijn vrouw Jacqueline Bonnier (midden) woont er nu 33 jaar. Wally Ketting woont er 43 jaar en Koos Molendijk (rechts) al 59.

Bloemhof Rotterdam Zuid Facebook

bron dehavenloods juni 2015

Project Putsebocht

Januari 2012 ontstond het idee om een werkgroep op te zetten van bewoners, creatieven en Woonstad Rotterdam met het uiteindelijke doel 12 panden in de Putsebocht een tijdelijke bestemming te geven en ruimtes ter beschikking te stellen aan kunstenaars en creatieven. Als tegenpresentatie zouden de tijdelijke bewoners een positief impuls aan de omgeving geven. De looptijd van het traject bedraagt vier jaar. Het belangrijkste onderdeel is de gemeenschappelijke tuin, die samen met bewoners wordt beheerd. Eind 2015 wordt duidelijk dat de panden echter gesloopt zullen gaan worden waarmee ook het project Putsebocht zal stoppen.

De - van onze kant gewenste - evaluatie van het proces bleef uit, desalniettemin is STADNOMADEN nog bezig met een publicatie waarbij onderzoek deel uit zal gaan maken van het hierboven beschreven proces.

Communicatie

website bezoek per maand:

stadnomaden: 113
www.stad-nomaden.nl

tentakel: 386
www.tentakel-festival.nl

facebook bereik berichten per maand:

stadnomaden: 1150 tentakel: 2100

facebook likes:

stadnomaden: 384 tentakel: 271

25	45	7	1	1
kunstenaars betrokken	**lokale organisaties betrokken**	**stedelijke organisaties betrokken**	**internationale organisaties betrokken**	**nieuwe permanente kunstwerken in de openbare ruimte**
3	2	3	3600	2
vermeld in publicaties m.b.t. kunst in de openbare ruimte	**lezingen en adviezen**	**financiele onderzoeken naar fondswerving**	**bezoekers**	**radioprogramma**
16	5	3	3	4
events	**krantartikelen**	**realisatie**	**onderzoek**	**projecten**
59	2500			
educatieve workshops	**actieve kinderen**			

Inkomsten
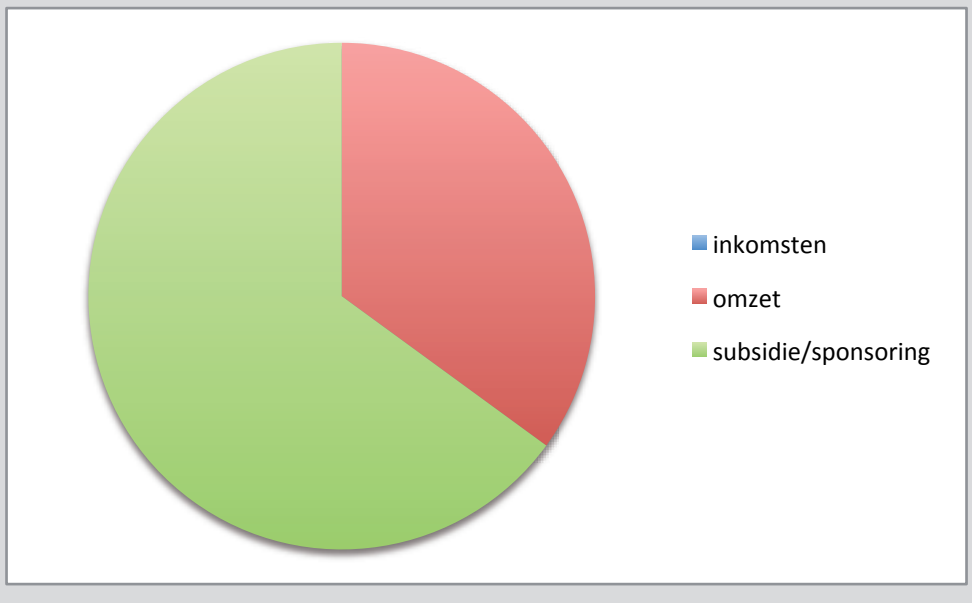
Omzet: € 23.657
Subsidie/sponsoring: € 67.512